

ผงเข้าตา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่อ

๑. การที่คนป่วยตัดสินใจไม่รับการรักษาต่อไป เช่นไม่ยอมให้ปั๊มหัวใจกรณีที่ เกิดเหตุฉุกเฉินที่ทำให้หัวใจหยุดเต้น ไม่ให้เจาะเพื่อเสียบเครื่องมือทางการแพทย์ต่างๆ ช่วยหายใจ หรือให้อาหารทางสายยาง ไม่ให้ล้างไตหากไตหยุดการทำงาน โดยคิดว่าจะ ยอมตายดีกว่ามีชีวิตอยู่โดยต้องทนทุกข์ทรมานจากการใช้วิธีการต่างๆ ดังกล่าว เพื่อ ช่วยชีวิตให้ยืนยาวดังต่อไปนี้จะเป็นบาปแก่ตัวคนป่วยหรือไม่

๒. กรณีคนป่วยสั่งไว้ให้ปฏิบัติตามการตัดสินใจของตน ผู้รับคำสั่งการปฏิบัติ ตามนั้นได้หรือไม่? จะเป็นบาปหรือไม่?

ตอบ : นี่แสดงว่าถ้าเราเป็นลูกศิษย์นะ ลูกศิษย์กรรมฐาน ลูกศิษย์พระ ถ้าลูก ศิษย์พระเราได้ฝึกหัดใจของเราแล้ว ถ้าฝึกหัดใจของเรา นี่มันเป็นสัจจะความจริงใจ เรา จะไม่หนีสัจจะความจริง การเกิดและการตายเป็นสัจจะความจริง นี่เป็นสัจจะความจริง มันต้องเป็นแบบนี้ ถ้ามันเป็นแบบนี้ เพียงแต่เราใจ ถ้าเราศึกษาของเรา เราปฏิบัติของ เรา เราจะพ้นไปจากมันก่อน เห็นไหม เวลามันเป็นโหวหาร เป็นสัญญาอารมณ์ว่าตายก่อน ตายๆ ตายก่อนตาย อะไรตายก่อนตายล่ะ?

ตายก่อนตาย เพราะเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราก็พูด ได้ คำว่าตายก่อนตาย อะไรตาย? แต่ถ้าในการปฏิบัติจะกิเลสมันตายก่อน เราได้ชำระล้าง กิเลสแล้ว เราได้ฆ่ากิเลสแล้ว เราได้ฆ่าพญามารแล้ว นั่นละสิ่งนั้นความตายมันถึงไม่มีภัย กับธรรมชาติอันนั้น แต่ถ้าจิตใจเรายังมีกิเลสอยู่มันต้องสั้นโหวเป็นธรรมดา แต่สั้นโหว

เป็นธรรมดา ถ้ามีการศึกษา เราเป็นปฏิบัติ เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐานนะ ถ้าเราศึกษาแล้ว เรามีอุดมคติอย่างนี้ได้แสดงว่าจิตใจเรามีหลักแล้ว มีหลักหมายความว่าไม่กลัวมรณภัยไง

ไม่กลัวมรณภัย ไม่กลัวความตาย ไม่กลัวสิ่งใด ถ้าไม่กลัวสิ่งใด เจ็บไข้ได้ป่วยเราก็เข้าไปรักษา ถ้ารักษาแล้ว เห็นไหม นี่เวลาเราไปหาหมอ หมอก็รักษาเราตามหน้าที่ของหมอ ถ้าหน้าที่ของหมอ ถ้ามันรักษาได้เราก็รักษา ถ้ารักษาไม่ได้จะไม่ทรมาน ถ้าความคิดแบบธรรมนะอย่างนี้ถูก เราไปรักษาเราก็รักษา ถ้าเราไปรักษานะ ถ้าจิตใจเราไม่หวั่นไหวไข้ใหม่ หมอเขารักษาได้ง่ายนะ เพราะเวลาคนไข้จิตใจเข้มแข็ง ทำอะไรมันก็สะดวกสบาย ถ้าจิตใจคนอ่อนแอ เข้าไปก็ช็อกแล้ว นี่เวลาจะผ่าตัดต้องให้จิตแพทย์เขามารักษาก่อน ให้ใจเข้มแข็งก่อน พอใจดีแล้วค่อยเอาเข้าผ่าตัด

นี่สิ่งอย่างนั้นมันจิตใจอ่อนแอ ถ้าจิตใจเข้มแข็งขึ้นมา มีความคิดอย่างนี้ ถ้ามีความคิดอย่างนี้ก็รักษากลับง่ายขึ้นด้วย ง่ายขึ้นด้วย พอจิตใจของเขาเข้มแข็งขึ้นมา ถ้าเขาได้สั่งของเขาไว้ ในวงการแพทย์เขาพูดบ่อย เวลารักษา จิตใจของคนส่วนใหญ่แล้วอยากอยู่ อยากอยู่เพื่อดูแลลูก อยากอยู่เพื่อดูแลลูก แล้วก็บอกว่าทรัพย์สินสมบัติที่รักษาไว้ขายจนหมดเลย เวลาตัวเองนะถึงที่สุดแล้วก็ต้องตาย พอตายแล้วนะทรัพย์สินสมบัติที่ควรจะตกกับลูกขึ้นมามันก็มาเป็นค่ารักษาจนหมดเลย

ถ้ากรณีอย่างนี้รักษาไปมันก็ไม่หาย รักษาไปก็ไม่ได้ นี่ไม่ใช่เราดูคายนะ ถ้าเราบอกเราดูคายนะ เราไม่รักษานั่นก็ไม่ใช่ เพราะอะไร? เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกแล้วปัจฉัย ๔ ปัจฉัย ๔ ปัจฉัย ๔ มันมีอะไรล่ะ? มีอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค คือการรักษาเห็นไหม นี่มันมีเครื่องนุ่งห่ม มันมี ๔ อย่าง ปัจฉัย ๔ ปัจฉัย ๔ เพื่อดำรงชีวิต

ฉะนั้น คนเจ็บไข้ได้ป่วย คนมีบาดแผลต่างๆ ก็ต้องรักษา ไม่ใช่ว่าฉันปล่อยวางแล้วฉันก็ไม่ดูอะไรเลยมันก็ไม่ใช่ แต่ถ้าไปวิตกกังวลเกินไปมันก็ไม่ใช่ วิตกกังวลไปมันก็เป็นภาระเกินไป แต่ถ้าบอกว่าเราไม่ดูแลอะไรเลย เราจะปล่อยวางเลย ปล่อยวางอย่างนี้มันก็ไม่ใช่ ปล่อยวางอย่างนี้พอเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาจะไปรักษาอยู่ดี รักษา รักษาตามหน้าที่ รักษาตามทางโลกที่เขามี แต่ถ้าเขาบอก เขาสั่งเอาไว้ เห็นไหม

ถาม : ๑. การที่คนป่วยตัดสินใจไม่รับการรักษาต่อไป เช่นไม่ยอมให้ปั๊มหัวใจ กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินที่ทำให้หัวใจหยุดเต้น ไม่ให้เจาะเพื่อเสียบเครื่องมือทางการแพทย์

ต่างๆ ช่วยหายใจ หรือให้อาหารทางสายยาง 'ไม่ให้ล้างไตหากไตหยุดการทำงาน โดยคิดว่า จะยอมตายดีกว่ามีชีวิตอยู่ด้วยต้นทุนทุกขั้ทรมาณจากการใช้วิธีการต่างๆ ดังกล่าวเพื่อ ช่วยชีวิตให้ยืนยาวต่อไป จะเป็นบาปแก่ตัวคนป่วยหรือไม่?

ตอบ : จะเป็นบาปหรือไม่? จะเป็นกรรมของเขาต่างหากละ เขาเองมีจุดยืน เขาเอง ยังไม่หวั่นไหวในมรณภัยของเขา นี่ผู้ถามเป็นลูก แล้วเป็นลูกที่เขาถามว่าเป็นบาปไหม? กลัวว่าตัวเองเป็นบาปไป กลัวว่าตัวเองไม่ได้ดูแลพ่อแม่ กลัวว่าตัวเองจะเป็นบาปเป็น กรรม แล้วไอ้คนที่เขาไม่ดูแลพ่อแม่เลย เขาปล่อยพ่อแม่ไว้ไม่ให้ใครดูแลเลย อันนั้นเขา คิดอะไรของเขาละ? นั่นก็ความคิดอย่างหนึ่งสุดโต่ง ไอ้นี้ก็ดูแลพ่อแม่ๆ แล้วพ่อแม่สั่งไว้ อย่างนี้ ถ้าพ่อแม่สั่งไว้แบบนี้เราเป็นลูกใช่ไหม? สิ่งใดที่หมอบอกใจได้เองว่าสมควร ไม่ สมควร

กรณีอย่างนี้หมอบอกถ้าควรจะรักษาเราก็รักษา เพราะคนไข้ ถ้าเกิดเขาซ็อกไป แล้วคนไข้ไม่รู้เรื่องหรือก เพียงแต่ว่ามันก็อยู่ที่เราใช่ไหม เพียงคนไข้เป็นพ่อ พ่อสั่งไว้ว่า ห้ามทำอย่างนั้นๆ ห้ามทำ เราก็ห้ามทำถ้าเกินกว่าเหตุ แต่ถ้าในทางการแพทย์เรารักษาได้ แล้วมันเป็นเรื่องเล็กน้อยเราก็รักษา เพราะพ่อเราใช่ไหม? พ่อของเรา แล้วพูดถึงพ่อของเรา ถ้าหมอบอกสติไปเราเป็นคนสั่ง เราเป็นคนสั่ง ไม่ใช่พ่อสั่งแล้ว แล้วมาห่วงอะไรบาป หรือไม่บาปล่ะ?

เวลาเราทำบุญ เราทำบุญแบบว่าทำบุญโดยเบื้องหลัง ทำบุญโดยที่ไม่ต้องการ ชื่อเสียงทุกคนไม่เข้าใจกับเรานะ การทำบุญกุศล การทำสิ่งต่างๆ ทุกคนต้องการให้เขา เข้าใจว่าเราทำคุณงามความดี แต่การทำคุณงามความดีของเราโดยการปิดทองหลังพระ ปิดทองหลังพระเราทำคุณงามความดี นี่พ่อแม่ของเรา ทำดีไม่ดีกับพ่อแม่ของเรา นี่ความจริงก็คือความจริงอยู่วันยังค่ำ ฉะนั้น สิ่งที่เรารักษาได้เราก็รักษา แต่ถ้ามันแบบว่าจะต้อง พระรุ้งพระรังจนเกินไปต่างๆ แล้วอีกอย่างหนึ่งลูกศิษย์กรรมฐานเรื่องนี้ ถ้ารักษาก็คือรักษา รักษาได้

กรณีนี้มันมีหลวงปู่บุญจันทร์เนาะ หลวงปู่บุญจันทร์เป็นมะเร็งในใจกระดูก แล้ว เวลาหมอบอกเขาตรวจแล้ว หลวงปู่บุญจันทร์ท่านบอกท่านไม่รักษา ท่านปล่อยวางชีวิตท่าน แล้ว แล้วอาจารย์สิงห์ทองท่านเป็นเพื่อนกับหลวงปู่บุญจันทร์ วัดไชยวาน แล้วท่านก็ไป

เยี่ยมมา เยี่ยมเสร็จแล้วท่านก็ไปรายงานหลวงตา รายงานหลวงตา หลวงตาท่านก็
รับผิดชอบว่าเป็นคนไข้ของท่าน แล้วท่านส่งข้าวไปเอง หรือท่านไปหาเองก็ไม่รู้

บอกว่าให้หลวงปู่บุญจันทร์ วัดป่าไชยวาน บอกให้หลวงปู่บุญจันทร์ไปรักษา เรา
เป็นเจ้าของคนไข้ ไปรักษาที่ศิริราชเพราะว่าหมอเขายังรักษาได้ พอในปัจจุบันนี้มะเร็ง
ไขกระดูกเขารักษาได้ ก็ส่งหลวงปู่บุญจันทร์ไปรักษาที่ศิริราช แล้วหลวงตาท่านรับเป็น
เจ้าภาพหมดเลย แต่ตอนก่อนหน้านั้นหลวงปู่บุญจันทร์ท่านเข้าใจว่า การป่วยเป็นมะเร็ง
ไขกระดูกมันหมดวิธีการรักษาแล้ว พอหมดวิธีการรักษาแล้ว ท่านกำหนดที่วัดท่าน ท่าน
กำหนดครอวันตาย

ทีนี้ท่านกำหนดครอวันตาย แล้วอาจารย์สิงห์ทองท่านไปเยี่ยม แล้วอาจารย์สิงห์
ทองท่านก็เอาเหตุการณ์นี้มารายงานหลวงตา หลวงตากลูกศิษย์ท่านเยอะใช้ไหม ท่าน
ปรึกษาลูกศิษย์ของท่าน ลูกศิษย์บอกว่ามะเร็งไขกระดูกเขาก็รักษาได้ พอรักษาได้หลวง
ตาท่านก็สั่ง สั่งให้อาจารย์สิงห์ทองไปเอาหลวงปู่บุญจันทร์ไปศิริราช แล้วก็ไปรักษาที่ศิริ
ราช แล้วก็หายด้วย

นี่ถ้ามันสิ่งที่รักษา ถ้ามันรักษาได้เขาก็รักษา ถ้าทางโลกมีการรักษาเราก็รักษา นี่
ครูบาอาจารย์ท่านก็รักษา แต่ แต่ก็ไม่ใช่ว่ารักษาต้องให้หายอย่างเดียว ต้องให้หายอย่าง
เดียว แล้วเกิดมันเป็นวิกฤติต่างๆ อย่างนี้เรารักษาใจเรา เราทำเต็มที่แล้ว จะเป็นบาปกับ
คนป่วยไหม? คนป่วยจะเป็นบาปอะไร? ถ้าคนป่วยเป็นบาป กรณีนี้เปรียบเทียบนะ อย่า
เอาไปเป็นหลักนะ อย่างเช่นกรณีคนถามบ่อยมากเลยว่าการเสียสละร่างกาย การมอบ
ร่างกายให้เป็นอาจารย์ใหญ่มันเป็นบุญหรือเป็นบาป เขาบอกว่าเรามอบร่างกาย เป็นบุญสิ
เราให้ร่างกาย เห็นไหม ให้ร่างกายเพื่อเป็นทางวิชาการกับพวกนักศึกษาแพทย์ นี่เรามอบ
ให้เป็นบาปไหม?

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเขาเสียสละของเขามันเป็นบาปไหม? ไม่เป็น
บาปหรอก ไม่เป็น มันเป็นกำลังใจของเขาต่างหากละ เราเองนี่ไปคิดมาก เราเองหัวใจสู้
เขาไม่ได้ หัวใจอ่อนแอกว่าเขา

ถาม : ๒. กรณีที่คนป่วยสั่งไว้ให้ปฏิบัติตามการตัดสินใจของตน ผู้รับคำสั่ง
ปฏิบัติตามนั้นได้หรือไม่ จะเป็นบาปหรือไม่

ตอบ : คำว่าธรรมนะ ธรรมคือเหตุและผล ธรรมคือสังขาร ถ้าสังขารเราอยู่ในเหตุการณ์ ถ้าเป็นธรรมเราควบคุมได้ เราเป็นผู้ที่มีปัญญา เราเป็นผู้ที่ออกสตางค์ว่าอย่างนั้นเลย เราเป็นคนที่จ่ายสตางค์ เราสั่งได้หมดแหละ สตางค์ของเรา เราจะรักษาพ่อแม่เรา ถ้าท่านหมดสติไปแล้วเรารักษาได้

ถาม : จะเป็นบาปไหม?

ตอบ : เป็นบาปเราดูแลของเรา แต่ไม่ใช่ว่าจะรักษาจนว่าขนาด มันมีเหมือนกัน เวลารักษาไปจน มีลูกศิษย์คนหนึ่งเขาเอาแม่ไปอยู่โรงพยาบาลเอกชน จนที่โรงพยาบาลเขาให้ลูกหลานประชุมกัน แล้วบอกว่าให้ตัดสินใจนะ ที่อยู่นี่อยู่ได้ด้วยเทคโนโลยี เพราะว่ามันเจียวหมดทั้งตัวแล้ว แต่เขาก็อยู่ด้วยอย่างนั้นแหละ

คือว่าเขาเอาสตางค์จนพอแล้ว เขาส่งสารคนป่วย เขาบอกให้ปรึกษากันนะ คือว่าเขาเสียชีวิตไปนานแล้ว แต่อยู่ได้เพราะลูกไม่ยอมให้ตาย จนหมอเขาพูดนะ นี่ตัวเขาเองมากุยกับเราเอง บอกหมอนี้ หมอเขามาบอกเลย เขาประชุมหมอใช้ใหม่ โรงพยาบาลเอกชนประชุมเสร็จแล้วก็บอกว่าให้ญาติพี่น้องตัดสินใจนะ มันสมควรจะดึงออกนอกร่างแล้วแหละ เอาสตางค์มาจนพอแรงแล้ว เอาสตางค์มาจนเบือแล้ว จนไม่อยากจะเอาอีกแล้ว

กรณีอย่างนี้ก็มี กรณีที่ว่า ที่นี้กรณีอย่างนั้นมันก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง เพราะว่าลูกยังไม่อยากให้ตาย ลูกยังไม่อยากให้ตาย จนหมอก็ยังบอกให้ประชุมกันเถอะ ประชุมกัน ที่นี้มันเป็นสิทธิใจ ใอันอย่างหนึ่ง นี่พ่อแม่ของเราใครก็รัก ใครก็รักทั้งนั้นแหละ แต่เราทำของเราสมควรแก่ธรรม ถ้าสมควรแก่ธรรมมันก็เป็นความจริงอันนั้น จบ

ถาม : ข้อ ๑๓๑๕. เรื่อง “ลัทธิวิธิการพิจารณา”

กราบนมัสการหลวงพ่อกะที่เคารพเป็นอย่างสูง หนูได้ขอความเมตตาจากหลวงพ่อกะ ขอคำแนะนำจากหลวงพ่อกะ หนูขอเล่าและสอบถามเลยนะคะ โดยปกติหนูจะเป็นคนที่ไม่สวดมนต์ เพราะคิดว่าการภาวนาพุทโธก็เหมือนการสวดมนต์อยู่แล้ว จนหนูได้มาอ่านเรื่องๆ หนึ่งที่หลวงปู่มั่นท่านกล่าวไว้ หนูก็เลยอยากจะสวดมนต์ขึ้นมา

เล่าแบบสั้นๆ นะคะ หนูเลือกบทธรรมจกๆ และอนัตตลักขณสูตรพร้อมคำแปล ตั้งใจสวดมาก สม่่าเสมอเสียงฟังชัด พอสวดภาษาบาลีเสร็จทั้ง ๒ บทก็เริ่มอ่านบทแปล

อ่านธัมมจักกฯ เสร็จก็ต่อมานัดตลกขณสูตร พออ่านถึงรูปเป็นอนัตตา ท่อนแรกก็ผ่านไป เวทนาเป็นอนัตตา ท่อนที่ ๒ ก็ผ่านไป พอเริ่มขึ้นสัญญาเป็นอนัตตา น้ำตามันก็เอ่อไหล ออกมาแบบคนที่เสียใจมาก แล้วก็ร้องไห้ หนูก็รีบพุทโธ พุทโธ เหมือนมันพอจะสงบลงบ้างหนูก็อ่านบทแปลต่อ แต่ใช้การกลืนน้ำตาเอาไว้ ก็อ่านต่อได้อีกนิดหนึ่งก็ต้องหยุด แล้วหนูก็นั่งสมาธิเลย

ภาวนาพุทโธ พุทโธไป ก็ยังเห็นความเสียใจอยู่ แล้วก็มึนงงแบบสะอึกสะอื้น มันว่าหว่า มันแว้งคว้างมากเลย หนูก็พยายามพุทโธจนสงบลงมา แต่หนูก็ยังอดจะห้วงสวดมมต์อีกว่ายังไม่จบ หนูก็เลยลืมตาขึ้นมาอ่านคำแปลต่อ ตอนนี่หนูภาวนาพุทโธหนูก็ละล้าละลังว่าจะพิจารณาอนัตตาดี หรือจะภาวนาพุทโธดี แล้วก็ยังห้วงอ่านคำแปลยังไม่จบอีก ตอนที่เกิดหนูไม่ตกใจ แต่ละล้าละลังว่าจะเอาอย่างไรดี หนูตั้งใจว่าจะสวดมมต์พร้อมกับแปลนี้อย่างน้อยถึงวันที่ ๒๔ นี่หนูก็ไม่แน่ใจว่าเดียวจะมีการเกิดอะไรทำนองนี้ อีก และหนูควรจะพิจารณาหรือพุทโธกันแน่คะ

ตอบ : ถึงวันที่ ๒๔ อันนี้มันตกมาตั้งแต่อาทิตย์ที่แล้วไง ตอบก็ไม่ทันอีกแล้ว มันเลย ๒๔ มาแล้ว ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเวลาสวดเราเอาอย่างไรอย่างหนึ่ง เอาอย่างไรอย่างหนึ่งใช่ไหม ธรรมดาเราพุทโธ พุทโธมาเราไม่เคยสวดมมต์เลย พอเขาบอกให้สวดมมต์เราก็ไปสวดมมต์ พอสวดมมต์ ถ้าจิตมันสงบแล้ว เวลาคำแปล เห็นใหม่ นี้อ่านเป็นอนัตตา เวทนาเป็นอนัตตา สัญญาเป็นอนัตตา น้ำตามันเอ่อไหล

คำว่าน้ำตามันเอ่อไหลมันเกิดธรรมสังเวช ถ้าธรรมสังเวชนะ เพราะจิตใจเราสวดมมต์ใช่ไหม จิตใจเราสวดมมต์ จิตใจสวดมมต์มันเหมือนคำปริกรรมพุทโธ จิตใจมันมีหลักมา พอมีหลักมา พอสวดมมต์มันก็สวดมมต์แบบนกแก้วนกขุนทองเพราะเราไม่รู้สิ่งใด แต่มันก็เป็นคำปริกรรม แต่เวลาเราอ่านแปลไป พออ่านแปล นี้อ่านเป็นอนัตตา สรรพสิ่งก็เป็นอนัตตา แล้วจิตนี้ คูสิเวลาเราไปอยู่ในที่มืด เราอยู่ในที่วิเวก เสียงเล็กน้อย มันก็เสียงดังมาก

จิตเวลาถ้ามันหยาบ เหมือนผ้าที่มันสกปรก มันสกปรกอีกเล็กน้อยก็ไม่ใช่ไร แต่ผ้าที่สะอาด เวลามันสกปรกเล็กน้อยมันก็เห็น จิต จิตเวลามันสกปรกมากไป เวลาเราอยู่กับสัญญาอารมณ์ อยู่กับความรูสึกนึกคิด ความรูสึกนึกคิดสิ่งใดเกิดขึ้นมามันก็ไม่มีอะไร

กระเทียมใจ พอเราอยู่ในความสงบสงัด พอสิ่งใดมันกระทบขึ้นมามันก็มีความสะดวก
ใจ

จิตเวลามันสวดมนต์มา มันภาวนาของมันมา เวลารูปเป็นอนัตตา เวทนาเป็น
อนัตตา สัญญาเป็นอนัตตา มันสะดวกใจๆ มันก็เกิดธรรมสังเวช ธรรมสังเวชน้ำตาไหล
ธรรมสังเวช เห็นใหม่ สิ่งที่ธรรมสังเวชเราก็ตั้งสติ ตั้งสติของเราไว้ ถ้าเราสวดได้เราก้
สวดไป เราสวดไม่ได้เราก้หยุดไว้ ถ้าเราสวดไม่ได้เรารับรู้อารมณ์อย่างนั้น ถ้าพุทโธถ้า
มันนิ่งไปก็นิ่งไป เดียวก็มาทำใหม่ เห็นใหม่ เขาบอกว่า

ถาม : ตอนนี้น้ำมันละลายล้างทำสิ่งใดไม่ได้เลยว่าจะสวดมนต์ดีหรือจะกำหนด
พุทโธดี

ตอบ : นี่ถ้ามันสวดมนต์มาแล้วสวดมนต์มาก่อน พอสวดมนต์มาก่อนนะ สวด
มนต์มาก่อนแล้วมาแปล นี่ถ้ามันต่อเนื่องกันไป มันเหมือนกับเดินจงกรมดีหรือนั่งสมาธิ
ดี บางคนนั่งสมาธิก็ที่นั่งสมาธิแล้วได้ผล ถ้าบางคนเดินจงกรมดี เดินจงกรมได้ผล

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรากำหนดพุทโธ พุทโธ เราพุทโธมาตลอดต่อเนื่องเห็นใหม่
มันพุทโธมาแล้วมันไม่มีสิ่งใดขยับเขยื้อน มันไม่มีสิ่งใดที่เป็นปัญญา พอเรามาสวด
มนต์ๆ แล้วเราแปลขึ้นมา นี่มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็น
ปัญญา จิตใจมันได้ก้าวเดิน พอได้ก้าวเดินมันก็สลดสังเวช เห็นใหม่ มันกลืนน้ำหูน้ำตา
ไม่อยู่ ถ้ากลืนน้ำหูน้ำตาไม่อยู่เราก้ปล่อยมัน พอมันอยู่ที่อารมณ์ พออารมณ์มันเง้อจางลง
ไปมันก็หายของมันไปเอง แต่ถ้าอารมณ์เง้อจางไปแล้วเราอยากให้อจิตสงบ แล้วเราทำ
อย่างไรต่อไป? เราก้พุทโธของเราต่อไป ถ้าเราพุทโธได้เราก้พุทโธต่อไป ถ้าพุทโธไม่ได้
นี่เราสวดมนต์เลย สวดมนต์แล้วเราแปลของเราเลย พอแปลของเรา มันสะดวกใจมันก็
สะดวกใจกับเรา

นี่มันละลายล้างคือว่าเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง กินข้าวเสร็จแล้วกินน้ำ กินข้าวเสร็จ
แล้วกินของหวาน กินของหวานเสร็จแล้วกินน้ำ เราจะกินอะไรล่ะ? เรากินข้าวเราก้กิน
ข้าว ถ้าเราจะพุทโธเราก้พุทโธเลย ถ้าวันนี้กินข้าวอิ่มแล้วเราจะกินของหวาน กินของ
หวานเราก้สวดมนต์ของเราไปเลย ถ้าเราจะกินน้ำ กินน้ำเราก้นั่งภาวนาของเราไปเลย นี่
มันทำต่อเนื่องกัน มันทำต่อเนื่องกัน มันส่งเสริมกันให้ใจมันพัฒนาขึ้นมาได้ นี่เราทำของ

เราอย่างนี้ ไม่ต้องไปละล้าละลึง ถ้าละล้าละลึง เพราะเราละล้าละลึงไง ละล้าละลึง เพราะว่ามันยังไม่เข้าใจ ถ้ามันเข้าใจ มันปฏิบัติไปแล้วมันจะเป็นไปได้นะ

นี่ตอบหลังวันที่ ๒๔ เนาะ มันพ้นกำหนดไปแล้ว แล้วเราทำของเราไป ถ้าทำของเราได้มันก็จะประโยชน์กับเรา ทำของเราเนาะ นี่การภาวนามันเป็นแบบนั้น สิ่งที่คุณที่ไม่เคยทำอะไรมันก็ไม่รู้สิ่งใด สิ่งที่เราทำอะไรเหมือนพงเข้าตา พงไม่เข้าตาใครนะ พงนี้มันลอยไปในอากาศมันไม่เคยทำระคายเคืองให้กับใครเลย แต่พอมันเข้าตาเรามันระคายเคืองกับเรามากเลย นี่ก็เหมือนกัน ในการปฏิบัติเราไม่เข้าใจ เราทำอะไรเราคิดซัดของเราเหมือนพงเข้าตาแล้วเขี่ยออกไม่ได้ แต่ถ้าเราเขี่ยพงออกจากตานะเรารู้ว่า อ้อ ถ้าพงเข้าตาก็ต้องเขี่ยออก ถ้าเขี่ยออกมันก็หายระคายเคืองตา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราเกิดสงสัยขึ้นมา เราไม่มีสิ่งใดเราก็พยายามของเรา ถ้ามันเข้าใจแล้วก็จบ ถ้าไม่เข้าใจเราก็พยายาม ถ้าละล้าละลึง พงเข้าตา กำกั่งอยู่นั้นแหละ จะออกจะไม่ออกอยู่อย่างนั้นแหละ อยู่อย่างนั้น แต่ถ้าเราทำของเราได้มันจะเอาพงออกจากตาของเราได้ ถ้าเอาพงออกจากตาของเราได้มันก็จะประสพการณ์ของเรา ประสพการณ์ที่ดีนะ เพราะมันตั้งใจอยู่คำเดียวคำว่าละล้าละลึง คำว่าละล้าละลึงนะจะเอาดีทางไหน จะทำอย่างไรดี

คนเราปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นแบบนี้ จะไปข้างหน้าก็ไปไม่ได้ จะถอยหลังหรือก็ไม่อยากจะถอย จะไปข้างหน้าทำไมไปไม่ได้ล่ะ? มันก็ต้องมีอุบาย มีอุบายไม่ใช่ทำสักแต่ว่าทำ ถ้าทำสักแต่ว่าทำ คนเราขี้เกียจไม่ทำอะไรก็ไม่ทำอะไรเลย แต่เวลาภาวนาเข้าไปก็ภาวนาแบบหุ่นยนต์ไง หลวงตาท่านพูดบ่อย हमามี ๔ ขา มันวิ่งไปวิ่งมาได้สบายเลย นี่มันมีขามากกว่าเรอีกคู่หนึ่ง มันมี ๔ ขา เรามีสองเท้า ๒ เท้าเราเดินจงกรมเราต้องมีอุบายดี เวลาภาวนาโง่อย่างกับหมาตาย คิดอะไรไม่เป็นเลย

เวลากิเลสมันหลอกลวง กิเลสมันชักนำไป ฉลาดปราดเปรื่องมาก เวลาฉลาดปราดเปรื่อง ฉลาดปราดเปรื่องแบบกิเลสไง ฉลาดปราดเปรื่องเอาแต่โทษมาใส่ตัว แต่เวลาฉลาดปราดเปรื่องเพื่อจะเอาตัวเองพ้นจากการครอบงำของกิเลส โง่อย่างกับหมาตาย นี่ถ้ามันฉลาดขึ้นมา เห็นไหม ฉลาดขึ้นมาก็หาอุบาย พอหาอุบายกิเลสมันก็หลอกว่าทำไม่ได้ ถ้าใช้อุบาย ใช้ความคิดไปมันจะหายบขึ้นไป มันจะไม่ละเอียดย เราทำสมาธิขึ้นไปแต่เวลามันโง่แบบหมาตาย เดินแบบหุ่นยนต์เลย อย่างนี้ดี

นี่ผงเข้าตา ผงเข้าตาเพราะเราไม่มีประสบการณ์ คนที่ปฏิบัติไม่มีประสบการณ์ เป็นแบบนี้ แต่ถ้ามีประสบการณ์ขึ้นมาจะดีขึ้นเรื่อยๆ มันจะทำของเราเป็น ประโยชน์ขึ้นมา มันก็จบของมัน เห็นไหม ถ้ามันทำได้มันก็เป็นประโยชน์นะ นี่พูดถึง ลังเลสงสัยในการพิจารณา ถ้าลังเลสงสัยในการพิจารณา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจ สงบแล้ว ถ้าเราจับสิ่งใดได้เราพิจารณาของเราเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป จับสิ่งใดได้ ใ้ นี่ พูดถึงมันเป็นธรรมสังเวช ธรรมสังเวชเพราะอะไร? นี่มันเป็นธรรมใด ธรรมะคืออะไร? ธรรมะคือบทธรรมจกๆ ใจ อนัตตลักขณสูตรใจ

นี่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมจกๆ เวลาสวดขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม สวดอนัตตลักขณสูตร ปัญจวัคคีย์ทั้งหมดเป็น พระอรหันต์หมดเลย นี่สวดบทนี้ นี่คือธรรมข้อนี้ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศนาการปัญจวัคคีย์ แล้วเราเอาสิ่งที่ปัญจวัคคีย์ได้ผลประโยชน์จากธรรม ๒ บทนี้ แล้วเรามาอ่าน เรามาศึกษา ศึกษาถ้าศึกษาทางโลกศึกษาเข้ามาเขาก็ท่องจนคล่องปาก นี่ ความหมายละ? ความหมาย ความเข้าใจละ? แต่ของเรานี้เวลาเรากำหนดพุทโธของเรา พุทโธของเราเห็นใหม่

เรากำหนดพุทโธอยู่ เขาบอกให้สวดมนต์บ้างสิ พอมันสวดมนต์เพราะจิตเรากำหนดพุทโธอยู่แล้ว พอมันสวดมนต์ขึ้นมา ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่จิตใจเรามันละเอียดลึกซึ้ง พอมันสัมผัสน้ำตาร่วง น้ำตาร่วงมันเป็นครั้งแรกนะ แล้วถ้าเราพิจารณาจิตสงบเข้าไป ถ้าจับได้พิจารณาของเราไปมันจะต่อเนื่องไป มันจะเป็นโสดา บัณฑิตมรรคแล้ว ถ้าเข้าไปเดี๋ยวมันจะรู้ผลของมัน ถ้ารู้ผลของมัน นี่เราจะเขียนออกจากตา ถ้าเขียนออกจากตา นี่ในภาคปฏิบัตินะ ทำของเรา ทำความจริงของเรา นี่ข้อ ๑๓๑๕. เนาะ จบ

ข้อ ๑๓๒๐. นะ

ถาม : ข้อ ๑๓๒๐. เรื่อง “ผิธรรมวินัยหรือไม่ว?”

เมื่อไม่กี่วันมานี้มีมิสทิฟฟานีมาบวชเป็นพระ ลูกเลยไม่เข้าใจว่าสามารถบวชได้ หรือไม่วะ และผิธรรมวินัยใหม่วะ กราบขอรบกวนถามข้อนี้ว่ะ

(เขาเขียนมาว่าลูกศิษย์ที่โง่เขลาชะด้วยนะ เขาเขียนมาว่าลูกศิษย์ที่โง่เขลา)

ตอบ : ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นปัญหาสังคมนะ นี่ปัญหาสังคมเป็นปัญหาสังคมอันหนึ่ง แต่ถ้าปัญหาธรรมวินัยเป็นปัญหาธรรมวินัย ฉะนั้น การบวชพระเขาต้องอบรมสั่งสอนอุปัชฌาย์ อุปัชฌาย์ได้ใบตราตั้ง อุปัชฌาย์ต้องศึกษาแล้วต้องสอบผ่านใบตราตั้งได้เป็นอุปัชฌาย์มา ฉะนั้น การบวชพระมันผ่านจากอุปัชฌาย์ ทีนี้อุปัชฌาย์ ถ้าตามวินัยเห็นไหม ตามวินัยมันเกาะกับวชไม่ได้ สิ่งที่ว่ามนุษย์ มนุสโสติ ผู้มีหนี่มีสินต่างๆ บวชไม่ได้ แต่นี้เป็นข้อบัญญัตินะ เป็นวินัย เป็นข้อบัญญัติไว้ จะเป็นสงฆ์หรือไม่เป็นสงฆ์ แต่เวลาที่ว่าเขามาบวช ปัญหาสังคมๆ ไง

ปัญหาสังคม เห็นไหม คุณในเมื่อสังคมของเขา สังคมว่าใครเดือดร้อนมาศาสนาเป็นที่พึ่ง ใครมีเจตนาอยากจะทำนุจากทุกขก็มาบวชในศาสนา นี่มันเป็นปัญหาสังคม ถ้าปัญหาสังคมขึ้นมา สังคมเขาจะช่วยเหลือเอื้อจันกันเขาจะมีจิตใจหยาบละเอียดอย่างไร ทีนี้ปัญหาสังคมส่วนปัญหาสังคมลิต ปัญหาสังคมเรื่องปัญหาสังคมใช่ไหม แต่ปัญหาธรรมวินัยเป็นปัญหาธรรมวินัย แล้วอุปัชฌาย์อาจารย์ อุปัชฌาย์ผู้ที่ยกเข้าหมู่ นี่มันอยู่ตรงนั้นไง

ฉะนั้น มาถามเรา นี่เราไม่ใช่อุปัชฌาย์ เราไม่ใช่อุปัชฌาย์ เราไม่ได้อยู่ในปัญหานั้น ถ้าปัญหานั้นมันมีผู้รับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบ เวลาจะรับผิดชอบปัญหา เวลารับผิดชอบต่อบวชได้หรือบวชไม่ได้ ถ้าบวชได้หรือบวชไม่ได้ นี่ยังอุปัชฌาย์ที่ได้บวชกุลบุตรมามาก ประสบการณ์จะมีมาก อะไรบวชได้ อะไรบวชไม่ได้ เห็นไหม คุณเวลาคนบวชเขาบอกว่าถ้า ๑๕ ปี ๘ เดือน นับในท้องอีก ๕ เดือน เขาคำนวณกัน มันก็เหมือนวินัย วินัยเขาจะคำนวณกันว่ามันเริ่มต้นตั้งแต่เมื่อไหร่ สุดตั้งแต่เมื่อไหร่

นี่ก็เหมือนกัน อายุบวช ๒๐ ปีไป ๒๐ ปีถึงจะเป็นพระได้ แล้วคนเขาอยากจะบวชมากเพราะเขามีความจำเป็นของเขา แล้ว ๑๕ ปี ๘ เดือน ๑๕ ปี ๗ เดือน มันไม่ครบ ๒๐ ปี อุปัชฌาย์ก็นับเลขนะในท้องอีก ๕ เดือน นี่ประสบการณ์ของอุปัชฌาย์ถ้าอยู่ไปอุปัชฌาย์เขาจะมีประสบการณ์ของเขา นี่มันเป็นปัญหาสังคม ปัญหาสังคมๆ หนึ่ง ปัญหาสังคมนั้นเวลาบวชพระเข้ามาแล้ว มันจะเข้ามาเป็นหมู่สงฆ์แล้วมันจะกระทบกระเทือนกันในกลุ่มสงฆ์หรือไม่ ถ้าหมู่สงฆ์เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

นี่มันเป็นที่ว่าเวลาเราที่มีครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ที่ชัดเจนขึ้นมามันก็ทำให้สังคมเราปฏิบัติชัดเจน เห็นไหม อย่างเช่นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นครูบา

อาจารย์ของเรา ท่านเป็นครูบาอาจารย์ของเรา สิ่งใดมีขาดตกบกพร่องท่านจะขึ้นไปหาอาจารย์ ท่านอาจารย์จะวินิจฉัยทันที เราอยู่บ้านตาดก็เหมือนกัน เวลาที่มีสิ่งใดที่เราไม่เข้าใจในธรรมวินัย เห็นใหม่ เพราะในธรรมวินัยนะ นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพระอานนท์

“ต่อไปในอนาคต วินัยเล็กน้อย ถ้ามันอย่างไรรู้ก็ให้แก้ไขได้”

เถรวาทเรา พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ เถรวาท พระเถระเป็นผู้ที่รื้อยกรองสังคายนาธรรมวินัยนี้มา ถามพระอานนท์ว่าเล็กน้อยคือแค่ไหน? พระอานนท์ตอบไม่ได้ว่าเล็กน้อยแค่ไหน ถ้าเล็กน้อยแค่ไหน นี่พระกัสสปะเป็นผู้ที่สังคายนา ก็เลยตั้งญัตติขึ้นมาบอกว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว แล้วเราเป็นสาวก สาวกนะ เป็นผู้ที่ยังดำรงธรรมวินัยไป แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปยังไม่กี่เดือนเราบอกว่าธรรมวินัยเล็กน้อยจะแก้ไขได้ มันจะทำให้ลัทธิศาสนาอื่นเขามองเข้ามาแล้วเขามีความสังเวช ก็เลยตั้งญัตติว่าเราจะแก้ไข

ถ้าเราไม่แก้ไข เห็นใหม่ นี่สิ่งที่พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์เป็นผู้ที่สังคายนา นี่เป็นเถรวาท สิ่งที่เถรวาทนี้หिनยาน แล้วมหายานของเขาละ เขาทำของเขา เขามีความเห็นของเขา เขานับถือ นี่ถ้าเป็นมหายานนะเขาเรียกว่าอาจารย์เขาทำตามอาจารย์ของเขาไป ถ้าอาจารย์เขามีความเห็นขนาดไหนเขาก็ทำของเขาไป แต่ของเรา เวลาเราทำ เราปฏิบัติกันแล้วเราจะเทียบเคียงกับพระไตรปิฎกตลอดเวลา แต่ขนาดเทียบเคียงกับพระไตรปิฎกยังมีความเห็นต่าง ยิ่งปัจจุบันนี้ยิ่งยุ่งใหญ่เลย

ในปัจจุบันนี้มีพระออกมา มีแนวคิด แนวทาง มีความเห็นแตกต่างกันมหาศาลเลย แตกต่างมหาศาลเขายังไม่มีหลักใจ ถ้าเขามีหลัก เห็นใหม่ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เพราะเขาไม่เห็นตถาคต ถ้าเขาเห็นตถาคต นี่ธรรมวินัยที่พระเถรวาท ตั้งแต่พระกัสสปะที่ ๕๐๐ องค์ที่สังคายนามันชัดเจนอยู่แล้ว ถ้ามันชัดเจน พอมันชัดเจนแล้วเรายังไปตีความ ตีความของเราประสาเราไปอีก นี่พูดถึงผู้ที่ความเห็นต่างนะ แต่ถ้าผู้นำที่ดี หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพาทำของท่าน แล้วพาทำของท่าน ท่านพาทำแล้วท่านตรวจสอบของท่านด้วย แล้วทำให้เป็นหลักเป็นชัยกับหมู่คณะ

ถ้าหมึกจะ เห็นใหม่ ถ้าผู้นำเป็นอย่างนี้เราก็มั่นใจ พอมั่นใจขึ้นมา ในการปฏิบัติ เราก็สะดวก แต่ที่นี้กรณีอย่างนี้มันเป็นปัญหาสังคมด้วย มันเป็นปัญหาสังคมด้วย แล้ว มันเป็นปัญหาอุปชฌาย์ด้วย ถ้าอุปชฌาย์ที่เห็นว่ามันถูกต้องอย่างไร อุปชฌาย์ของเขา ฉะนั้น มาถามเรา ถามเราเราก็มีความเห็นอย่างนี้ เรามีความเห็นนะ เพราะ เพราะเราก็ อยากจะให้มันคง อยากให้มันคง อยากให้ยังยืนตลอดไป ที่นี้มันยังยืนได้ขนาดไหน? เพราะแม้แต่ภาษา ภาษามันยังมีการเปลี่ยนแปลงภาษานะ ภาษายังมีชีวิต

สังคมก็เหมือนกัน สังคมเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เมื่อก่อนเราก็มีความเห็นว่า เราคิดว่าหลวงปู่มั่นทำอย่างไร เราก็พยายามจะเถรตรงแบบนั้น แต่ตอนนี้พอมองไปแล้ว มอง ไปแล้วสังคมมันเปลี่ยนแปลงไปเยอะมาก ถ้าสังคมเปลี่ยนแปลงไปเยอะมาก เราพยายาม ยืนหลักไว้มันก็ยังบอกว่าเรายังขวางโลกๆ ถ้ายังขวางโลกก็ส่วนขวางโลก แต่เราไม่ขวาง ธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะเราไม่ขวางธรรม

ถ้าเราไม่ขวางธรรม สิ่งนี้มันเป็นปัญหาสังคม สังคมของโลกก็เรื่องหนึ่ง สังคม ของสงฆ์ก็เรื่องหนึ่ง ถ้าสังคมของสงฆ์ อุปชฌาย์อาจารย์ อุปชฌาย์เขาได้ศึกษามา เขาได้ สอบผ่านการเป็นอุปชฌาย์มา แล้วเขาบวชของเขามา เราจะว่าถูกว่าผิดได้อย่างไรล่ะ? มัน ก็เป็นอุปชฌาย์ของเขามา เขามีฝ่ายปกครอง เขาต้องดูแลกัน เขาดูแลรักษาของมันไปใช้ ไหม? แต่ในเรื่องสิทธิ เป็นสิทธิของแต่ละบุคคล

สิทธิความเห็นในใจ สิทธิในใจที่เรารู้ เราเห็น เราเห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมันเป็น สิทธิของเรา สิทธิของเรานั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ปัญหาสังคมที่เขาพูดกันอย่างนี้มันก็เป็น ปัญหาสังคมใช่ไหม มันเป็นผู้มีหน้าที่เขาจัดการเขามีใช่ไหม? ถ้าผู้มีหน้าที่จัดการก็ จัดการกันไป แต่สิทธิความเห็นของเรา เราขอสงวนไว้ในใจของเรา เอวัง